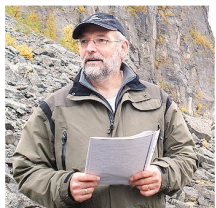

Bossekop større enn vi trodde

NAVN I ALTA
Kristian Johnsen

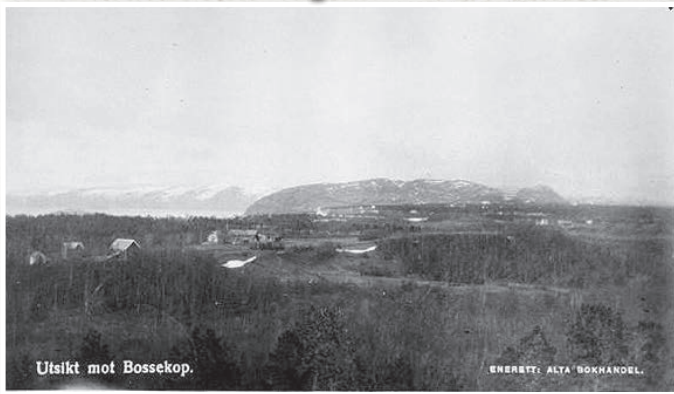
Stedsnavn og identitet er nært knyttet sammen.

Det er god tradisjon for at navnet på det stedet, det området og den kommunen vi vokser opp eller bosetter oss i, danner utgangspunktet når vi forteller hvem vi er. Som barn oppfattet vi Bossekop ensbetydende med butikkområdet rundt krysset mellom daverende riksvei 50 og veien til Kau-tokeino. De som bodde i nærområdene rundt krysset kunne med rette kalle seg bossekoppinger. Vi som bodde i dagens Gakori og Apanes var nok mer i tvil om vi kunne gjøre det samme. Senere oppfattet vi at det egentlige Bossekop hadde ligget med ved fjorden i tilknytning til Nielsenberget. Det var først etter at jeg har begynt å studere historien til stedsnavn i Alta at jeg har forstått at Bossekop har vært navnet på et langt større område i mer enn 250 år og at de fleste som gikk på Bossekop skole på 50- og 60-tallet faktisk var ekte bossekoppinger også ut fra hvor de bodde.

Baasekop-viig
Navnet Bossekop ble første gang

Også Apanes er opprinnelig en del av Bossekop.

Utsikt mot Bossekop.

KENNERETT: ALTA BOKHANDEL.

Dette prospektkortet fra 1950-tallet har tittelen «Utsikt mot Bossekop». Kortet og tittelen illustrerer godt hvordan man tidligere oppfattet stedsnavnet Bossekop. I forkant ser vi Monsbakken som var en del av Bossekopåsen. Midt på bildet til høyre ser vi Prestegården som lå øverst i Bossekopdalen.

dokumentert skriftlig i 1744. I protokollen etter major Peter Schnitlers eksaminasjonsprosess i Alta dette året skrev han følgende:
«4 Bosse-Skud i Syd-ost fra Gimmel-luftvig er Baasekop-viig, som kun er en liden Bugt, der...Norske Qvæner og Finner, som boe i Skougen og paa Fieldene, der have deres Fiske-Skiaaer og Boder».... «Østen fro Baasekop-viik gaaer et Næss udj AltensFiord, navnlig Baasekop-Næsset»
I redegjørelsen om hvor mange som da bodde i fjordbunnen vest for Altael-va framgikk dessuten:
«I Kaaford 2 Finner; I Eggeskall 2 Finner; I Baasekop 1 finn; I Torleviig 1 Finn. Ved Altens Elv ...4 Nordmænd og

16 Qvæner og Finner.»
Ut fra denne kilden alene er det mulig å konkludere at Bossekop strekte seg langs sjøen fra «Bossekop-Næsset» i øst til å bossekudd fra Hjemmeluft i vest. Et bossekudd er definert som 100 alen eller ca. 60 meter. Dersom angivelsen av «4 Bosse-Skuda» er riktig i forhold til 60 meter, vil det si at også dagens Kongsvik/Apanesbukta allerede da inngikk i Bossekop.

Amtmannens slätter
Skjøte nr. 1 i 1778, etter at eiendomsretten til boplasser og slätter ble innført i Finnmark, var til utstedt til Amtmannen i Finnmark. I skjøtet inngikk flere slätter på forskjellige

steder i Alta. Punkt 3 i skjøtet omfatter 4 slätter i Bossekop:
«Bossekops 4re Slaatter som ligger efter hverandre i en Halv Cirkel, den første er Utza Kari aide, som ligger i N: N: W: fra Niels Jonsens Talvis aide,.... den sidste Støder med den S: S: W: Side imod Johan Svenskes Mons Bakta.»
Ut fra skjøte nr. 51 lå Niels Johnsen «Talvis aide» (Vintergjerdet) mest sannsynlig i nærheten av der Prestgården ligger i dag. «Utza Kari aide» (Lille Kari gjerdet) lå i så fall på brinken ovenfor. Den siste slätten av de fire lå ut fra beskrivelsen på Monsbakken. Dette betyr at de fire slåttene lå i en halv sirkel mellom Monsbakken i vest og vestenden av dagens Alta Sentrum i øst. Også slätten som er beskrevet i skjøte nr. 12, pkt 7, underbygget at Monsbakken var definert å ligge i Bossekop:
«En indhægnet Skov Slaat i Bossekop, Mogensloka kaldet, Ligger paa S: O: Side af Bakken som haver samme Navn»

Niels Johnsen's plass
I skjøte nr. 51 til Niels Johnsen beskrives den som «Niels Jonsens Plads i Bossekop». Boplassen beskrives slik:
«Boepladsen beliggende i N: N: W: fra Ouskarnarga tæt ved Boepælen....»
Auskarnes er oppgitt som stedsreferanse i flere av skjøtene som ble utskrevet i 1778. Krysspeiling i forhold til disse referansene viser at «Ouskarnarga» er en kolle, svært lik Auskarnes i Kåfjord, som ligger på Elvestrand sørøst for eiendommen Biggagjerdet hvor Holms gartneri ligger i dag.

Matrikkel fra 1873
Ovenstående navneforståelse underbygges nærmere 100 år senere av hvilke navn som ble valgt på matrikkelområdene i den nye eiendomsatrikkel som ble innført for Alta i 1873. I denne var Alta inndelt i flere større matrikelområder hvor hver eiendom i disse områdene har løpenummer innenfor det aktuelle matrikelområ-

Navnet Bossekop ble første gang dokumentert skriftlig i 1744, og handlet da mest om området ved sjøen fra Nielsenberget til Hjemmeluft. (Foto: Rune Østlyngen)

de. Området som «Biggagjerdet» tilhørte hadde matrikelnavnet «Bossekopdalen» (matrikkel 16). Her inngikk også «Rundgårds» (øst for Elvestrandkrysset), «Flaten» (Forsøksgården), «Smedgjerdet», «Fagerlid», «Dalebakken» (Åksis, Sentrumsyd etc.) og «Myrbakken» (Alta Prestegård).

Høydedraet som ligger øst, nord og vest for Bossekopdalen fikk matrikelnavnet «Asen» (matrikkel 9), men underforstått var dette et kortnavn for Bossekopåsen. Her inngikk bl.a. eiendommene «Sobakken» og «Muldfordalen» på Thomasbakken, «Beverrud», «Monsbakken» (Holten), «Åsen» (Heitmann), «Marienlund», «Myrset». Da dagens Alta Sentrum (City) ble regulert gjaldt dette for det meste områder på Bossekopåsen.

Matrikkel 7 hadde navnet «Bossekopstranden». Her inngikk blant annet «Kongsberg» (Skiferkai), «Kongshofmark» og «Strandsletta», men også arealene i Apanesbukta og Gakkori.
Matrikkel 8 hadde navnet «Bossekop» og omfattet eiendommene fra sjøen i den østre delen av bukta og de nordligste delene av Bossekopåsen.

Framtidig navnebruk
Dagens matrikkel (eiendomsnummering) ble innført på midten av 1980-tallet. Med den falt mange av de gamle matrikelnavnene på mange måter ut som offisielle områdenavn. Dersom vi som i dag bor i de ulike områdene ikke formidler den gamle navnebruken videre til nye generasjoner, vil vi raskt risikere at tradisjonsrike navn som Bossekopåsen, Bossekopdalen og Bossekopstranden forsvinner og at den

gamle forståelsen av landskapet går tapt. Det blir også viktig at navnene videreføres av de som har ansvar for navnetvingning av nye boligområder, nye gater og veier m.v. i disse områdene.

Gamle bossekoppinger
I juni i år planlegger noen av oss som

gikk ut av Bossekop skole i 1965 et klasse-treff for elevene i de tre avgangsklassene fra dette året. Etter syv år på denne skolen betraktet den gang utvilsomt de fleste seg som ekte bossekoppinger. Ut fra den forståelsen av Bossekop som er redegjort for ovenfor, kunne de fleste gjøre det også ut fra sine hjemleste

Mange av de som gikk ut av skolen for 50 år siden flyttet senere fra Alta og har bodd det meste av sine liv andre steder. Når vi møtes til sommeren er jeg overbevist om at det ikke vil gå lenge før vi alle har funnet fram til vår felles identitet – gamle bossekoppinger.

Dagens Bossekop handler mest om det som er oppå bakken, og ikke fjæralinja. (Foto: Rune Østlyngen)

